

Michaela Dostalová

Eurytmie poválečná

Během války se eurytmie mohla vyvíjet jenom skromně v hytech jednotlivců. Anthroposofická společnost i Obec křesťanů byly zakázány, ztratily i své prostory a ani po válce je nezískaly zpět a musely si hledat nové. Eurytmie se prováděla i nadále v bytech. Eliška Waulinová měla možnost dávat hodiny dětem a mládeži také v novém sále Obce křesťanů v Růžové ulici v Praze 1. Některá představení žáků Anny Jeriové se uskutečnila v sále paláce Metro v Praze na Národní třídě, kde probíhaly i jiné pohybové aktivity. Po krátkém poválečném oživení byla po nástupu komunistického režimu Obec křesťanů v roce 1951 znovu zakázána, i ustala i činnost Anthroposofické společnosti. Jeden ze kládajících farářů Obce křesťanů v Čechách Josef Adamec byl dokonce několik dní vyslýchán policií ve vyšetřovací vazbě. Až po roce 1968 (v době tzv. Pražského jara) se] [{ !^

v zemi nakrátko uvolnily.

Jak prožívaly poválečnou dobu naše eurytmistky? Anna Jeriová bydlela po válce se svou rodinou (byli to dva malí chlapečci David a Marek a její muž ing. Bohumil Jerie) v rodinné vile se zahradou ve Střešovicích v Praze. Bohužel s nástupem totality přišly i konfiskace soukromých majetků, a jak již bylo zmíněno, Jeriovi byli nevybíravým způsobem přestěhováni do pohraničí na Liberecko, kde žili ve velmi skromných hmotných podmínkách a s velkými finančními problémy. Zde také paní Jeriová učila na hudební škole eurytmii, později vyučovala na základní škole a na učňovské škole.

Eliška Waulinová a Blažena Staňková vyučovaly soukromě ve svých bytech. Blažena Staňková měla svou malou skupinu nadšených žáků. Z dětí, které přicházely na dětskou eurytmii k Elišce Waulinové, je třeba uvést její neteř Michaelu Brodilovou, později provdanou Dostálovou, která pod jejím vedením pokračovala v eurytmii věrně dále až do sedmdesátých let, kdy už ostatní děti měly jiné zájmy. Tak se stala jakýmsi mostem mezi prvními českými eurytmistkami, které poznala všechny osobně, a mladšími generacemi. V době totality pomáhaly rozvíjet eurytmii v Čechách četné osobnosti ze zahraničí, které s tímto cílem přijížděly do Čech. O cílevědomý rozvoj eurytmie zde se zasloužila především Dorothea Mierová. Vyrostla se svými německými rodiči, léčebnými pedagogy, v Británii. Eurytmii studovala v Dornachu u Margarety Proskauerové, Marie Sawitchové a dalších. Vystupovala na jevišti v Goetheanu a v Dornachu také vyučovala. Mluvila sice německy, ale její mateřštinou byla angličtina.

Od roku 1972 začala pravidelně jezdit do Prahy. Jenmi pražskými žákyněmi se staly Jana Mildeová, původně učitelka a po sametové revoluci v roce 1989 spolu zakladatelka českého waldorfského školství (učila u Blaženy Staňkové), dále Jarmila Brožová, učitelka u. i. obchodní akademii v Praze, která už předtím po osm let docházela na hodiny eurytmie k Elišce Waulinové .i krátce studovala i na Eurythmeu ve Stuttgartu (obě se bohužel později nemohly ze zdravotních důvodů dále účastnit studia), a také Michaela Dostálová, matka čtyř později šesti dětí. Nejmladšímu z nich, Alžbětě, se Dorothea Mierová stala kmotrou. V době svého vyučování svěřovala Michaela Dostálová své děti babičce Marii Brodilové, sestře Elišky Waulinové a velké milovnici eurytmie.

Dorothea Mierová s sebou přivázela nejnovější zprávy o dění v anthroposofii a ve světě, anthroposofickou literaturu a anthroposofické léky pečlivě ukryté v zavazadlech. Prožívala v rodině Dostálových i s dětmi některé roční svátky, například dobu vánoční, s rozsvíceným vánočním stromkem ozdobeným podle anthroposofické tradice znač[^] planet a růžemi, s českými a německými koledami. To ji velmi oslovovalo. Ráda navštěvovala své pražské přátele a známé, také chodila na koncerty nebo do divadla, většinou na nějakou operu.

Asi po roce své práce přivedla do Prahy Giselu Hellmer-ovou, vzácnou osobnost, učitelku tvořivé řeči (Sprachge- staltung) na semináři Obce křesťanů ve Stuttgartu. Po léta potom přijížděla pravidelně do Prahy a vyučovala zde, rovněž v bytě Dostálových. Probírala při tom nejen cvičení tvořivé řeči, ale i úryvky z finského eposu *Kalevala*, z epo[•] o Gilgamešovi, německé básně Christiana Friedricha Pebbela, Friedricha Schillera, Johanna Wolfganga Goetha, Novalise a jiných, které potom i sama recitovala svým nenapodobitelným způsobem. Její vážnost, umělecké cítění i produchovnělý přednes byly vždy velkým zážitkem.

Dorothea Mierová vyučovala formou dálkového studia a dojížděla zpočátku 3-4x do roka,

Přibližně 4 dny, později asi na týden. Mezi jejími návštěvami pracovaly studentky samostatně. Práce Dorothee Mierové byla velmi intenzivní a hluboce spojená s anthroposofií. Odehrávala se v bytě Dostálových ve Farskému ulici v Praze v Holešovicích, kde se také jako ukončení každé návštěvy konala malá eurytmická vystoupení pro pozvané přátele a známé. Účinkovaly v nich studentky a někdy i sama učitelka. Zatímco její vyučování se soustředilo na otázky eurytmie hláskové, předváděla i ukázky eurytmie tónové - Bachův *Air*, Debussyho *Svit luny* a další, vedle ukázek básní a manter Rudolfa Steinera také eurytmické ztvárnění pohádek (*Dupynoška* bratří Grimmů). Její umělecká vystoupení byla pro přítomné velkou vzácností, protože cestovat na Západ se tenkrát prakticky nesmělo. Hudební ukázky doprovázel na klavír Jan Dostal.

Dorothea Mierová přivedla do Prahy v roce 1976 také Ilonu Schubertovou, jednu z prvních eurytmistek z dob Rudolfa Steinera, jejíž eurytmie oživila ještě slunečnou náladu a odlesk jeho ducha.

Sekcí múzických umění v Goetheanu byla Dorothea Mierová v roce 1978 vyslána do Spring Valley v Americe, aby obnovila a vedla práci tamní eurytmické školy. Její odchod z Prahy velice zarmoutil kruh jejích přátel, kterým už po sedmi letech opravdu přirostla k srdci.

Jako náhradu však za sebe poslala výbornou mladou eurytmistku Reginu Meinkeovou, která začala v Praze vyučovat také tónovou eurytmii. Sama drobná a malá, stvořila na scéně Goetheana ve *Faustovi* postavu Euforiona jedinečným způsobem - ohnivě, lehce a s obrovským temperamentem. Svou povahou byla velmi nekompromisní a pravdivá,

Z jejích očí se na člověka dívala osobnost s pevným charakterem, nebojácná a přísná. Byla také znamenitou malířkou i později se věnovala práci s dětmi v léčebné pedagogice.

V tónové eurytmii věnovala několik prvních hodin pou- naslouchání různým klavírním skladbám při současném pohybu v rytmu skladby tak, jak to každý cítil. Tak se stávala celá bytost člověka „smyslovým orgánem“ pro hudbu.

Později cvičila eurytmické znázorňování jednotlivých tonů stupnice C dur v souvislosti se Steinerovým líčením kosmického vývoje: C jako připomínku dávného vývoje člověka na „starém Saturnu“, tón D jako připomínku „starého „Slunce“ a tón E jako připomínku „starého Měsíce“, až k hornímu C jako návratu a opětnému spojení člověka s duchem.

Regina Meinkeová cvičila také eurytmii hláskovou. Neopomenutelná byla hodina probíhající v takřka naprostém mlčení, kdy dva lidé proti sobě vytvářeli prostorovou formu spirály. Atmosféra při tom byla tak naplněná, že člověk měl dojem, jako by byly účastny ještě i jiné bytosti než jenom ty viditelné. Asi po dvou letech nemohla už Regina bohužel do Prahy dále dojíždět.

Zato začalo Prahu navštěvovat mnoho dalších významných osobností, mezi nimi i mnoho mladých lidí. Přiváželi sem také anthroposofickou literaturu, léky a ošacení.

Opakované přijížděla například mladá studentka eurytmie Annette Bammerová, která do Prahy přivedla také anglickou eurytmistku Ginu Poolovou. Obě projevovaly velký zájem o českou řeč a její hlásky. Zasloužily se o to, že se do Prahy dostala vzácná sopránová lyra, na jejíž zakoupení se v Dornachu složili studenti eurytmie.

I z bývalé NDR k nám do republiky přijíždělo několik eurytmistů, například studentka Gabriela Gutschová, která pro eurytmickou práci krásným uměleckým způsobem namalovala voskovými pastelkami znaky planet v příslušných barvách. Hudebník a eurytmista Manfred Schneider přivé-

dl do Prahy i Eckharta Wackera z Mannheimu, který živě, vesele a s velkým pochopením pracoval s dětmi. S Aninou Bilserovou z Basileje, která vedla v Praze kurzy malování.